



Geleefde hermeneutiek

Jaren geleden – het was in de tijd dat cursussen psychosynthese en trainingen bio-energetica tot de primaire ontwikkelingsvereisten van zichzelf respecterende jongelieden behoorden – volgde ik ook maar een sessie bibliodrama. Bibliodrama is improvisatietoneel aan de hand van religieuze teksten. Door een narratief personage als rol uit te spelen verbind je de subtekst van de Bijbel met die van jezelf.

Mijn eerste sessie betrof het laatste avondmaal (Mattheüs 26:17-30); een kerntekst van de synoptische evangeliën waarin, althans bij Mattheüs, het verraad van Jezus door Judas de installatie van de eucharistie inluidt. Naïef als ik was besloot ik de rol van de wijn op me te nemen. Een vrij desastreuze keuze, zo bleek toen degene die Jezus' rol op zich genomen had de disgenoten uitnodigde om mij te drinken. Er ontstond grote verwarring en het spel liep vast. In het daarop volgende gesprek realiseerden we ons echter dat het toneel een exacte weergave kon zijn van de historische gang van zaken rond het laatste avondmaal. Als Jezus zegt 'neem en eet, dit is mijn lichaam', encenseert Hij onder het teken van het brood wat mij in de rol van de wijn overkwam. Net als in het spel zal de verwarring destijds aan tafel groot geweest zijn. En, omdat bij Mattheüs het avondmaal ingeklemd zit tussen verraad (door Judas) en aangezegde vergeving (door Jezus), realiseerden we ons dat met de eucharistie de herinnering aan Jezus' gerechtigheid wordt beoefend, en bovendien ook hoe moeilijk of welhaast onmogelijk die opdracht kan zijn. Althans, tot een dergelijke uitwisseling van betekenissen kwamen we door zomaar een stukje toneel te spelen, al moet ik er eerlijkheidshalve aan toevoegen dat de acteurs allen beschikten over een diploma in de theologie.

Bibliodrama blijkt al decennialang een uitmuntende gelegenheid om religieuze teksten te laten spreken door hun betekenissen te enceneren op een hedendaags levenstoneel. En daarmee is het eigenlijk geleefde hermeneutiek geworden. Reden genoeg om er een themanummer van *Handelingen* aan te wijden. Editieredacteuren Bas van den Berg en Theo van Leeuwen introduceren bibliodrama met een klemtoon op levensoriëntatie. De auteurs in dit themanummer brengen dit vanuit praktische, methodische en meer beschouwende bijdragen over de Bühne. Het lezen, bewaren en gebruiken helemaal waard! ◀

*Hans (prof.dr. J.B.A.M.) Schilderman is hoofdredacteur van Handelingen en hoogleraar Religie en Zorg aan de Faculteit Filosofie, Theologie en Religiewetenschappen van de Radboud Universiteit Nijmegen.
h.schilderman@ftr.ru.nl*